

Podkladový dokument ke kulatému stolu RVUR na téma Národní plán obnovy

EU vytváří **Nástroj pro obnovu a odolnost (Recovery nad Resilience Facility¹, dále jen „RRF“)**, který představuje „Marshallův plán“ pro řešení dopadů koronavirové krize a restartu evropské ekonomiky na principu „build back better“ v návaznosti na cíle Zelené dohody pro Evropu (EU Green Deal). **Cílem je podpořit realizaci transformativních reforem a souvisejících investic**, potřebných k dosažení obnovy ekonomiky i společenských cílů. Pro tento nástroj bylo vyčleněno dalších **750 miliard Euro** nad rámec prostředků plánovaných ve Víceletém finančním rámci – rozpočtu EU (cca 1 bil. EUR). Část prostředků je v podobě dotací, větší část pak v podobě půjček. Pro to, aby členské státy EU mohly využít finance z Nástroje, musí však přeložit a Evropská Komise a členské státy schválit **Národní plány obnovy**. ČR má v tomto nástroji nárok odhadem cca na **182 mld. Kč dotací** a má nárok na **415 mld. Kč půjček**.

V rámci Nařízení zřizující Nástroj obnovy a odolnosti² jsou uvedena **povinná kritéria**, se kterými musí Plány obnovy v souladu. Plán musí **reflektovat specifická doporučení Rady³ pro ČR** z let 2019 a 2020 v rámci evropského semestru, opatření musí přispět k budování odolnosti a k digitální a zelené transformaci. Plán musí být rovněž v souladu s **Dohodou o partnerství, plánem spravedlivé územní transformace** (v rámci JTF), **vnitrostátním plánem v oblasti klimatu a energetiky** (tzv. klimaticko-energetickým plánem) a **Národním programem reforem (NPR)**. U zelené a digitální transformace je stanoven minimální podíl na **klimatická opatření ve výši 37 %** celkové grantové alokace. U **digitalizace** je to minimálně **20 % alokace**. **Za zásadní pro akceptování NPO ze strany EK lze obhájení a zdůvodnění potřeby značného reformního úsilí** pro iniciativy uvedení v NPO.

Zároveň představila Evropská komise 7 vlajkových lodí, které by měly Národní plány obnovy taktéž naplňovat – **Zapnout** (OZE a vodík), **Renovat** (urychlit rychlost renovací), **Nabít a dotankovat** (výstavba dobíjecí a vodíkové dopravní infrastruktury), **Propojit** (digitální infrastruktura, 5G), **Modernizovat** (digitální veřejná správa napříč EU), **Rozšířit** (podpora výroby technologií pro digitalizaci, služby cloud a big data), **změnit a zvýšit dovednosti** (digitální dovednosti a vzdělávání na pracovišti).

Prostředky Nástroje obnovy a odolnosti jsou dostupné do roku 2026, do kterého musí být zrealizovány a uzavřeny uvedené investice a reformy. Nicméně již do roku 2023 musí proběhnout tzv. závazková tato financí, výdaje tak musí být navázány na opatření, které se začnou realizovat nejpozději do tohoto termínu.

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en

² Nařízení je stále v legislativním procesu v tzv. trialogu mezi členskými státy, Evropským parlamentem a Evropskou komisí. Finální kompromisní znění zatím není známo.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1560258059685&uri=CELEX%3A52019DC0503>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1591720698631&uri=CELEX%3A52020DC0503>

Prioritou je tedy realizovat již připravené či rychlé investiční akce, neboť příprava zcela nových projektů není možná kvůli často zdlouhavé projektové přípravě i schvalovacím procesům.

V neposlední řadě také plány musí být plně v souladu s principem neškodit (**Do No Harm**), který říká, že žádné opatření v plánu obnovy nesmí poškodit některý z environmentálních cílů. **Investice i reformy** dle tohoto principu nesmí narušit **6 environmentálních cílů dle EU taxonomie udržitelných činností**: Zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se změně klimatu, udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů, přechod na oběhové hospodářství, prevence a omezování znečištění a dále ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémů. Plány obnovy by tedy neměly obsahovat opatření, které jsou významně v nesouladu s těmito cíli a neprojdou tímto základním principem.

MPO ve spolupráci s resorty a poradenskou společností McKinsey z výše uvedených důvodů vypracovalo **Východiska Národního plánu obnovy**, která jsou nyní zde ale i s Evropskou komisí diskutována. Východiska Národního plánu obnovy obsahují priority vlády ČR a jeho jednotlivé komponenty, vč. finančních alokací jsou navrženy tak, aby pomohly vyvést českou ekonomiku z krize vyvolané pandemií COVID-19, akceleroval digitální a zelenou tranzici ekonomiky, přispět ke splnění evropských reformních a investičních požadavků a zajistily základ pro dlouhodobý ekonomický rozvoj ČR. Mezi pokryté oblasti se aktuálně řadí **Digitální transformace** (cca 25 mld. Kč), **Instituce, regulace a podpora podnikání v reakci na Covid** (cca 32 mld. Kč), **Výzkum, vývoj a inovace** (cca 12 mld. Kč) či **Zdraví a odolnost obyvatel** (cca 15 mld. Kč). ČR se doposud při formulaci svých plánů a potřeb soustředila zejména na investiční stránku Plánu.

Zásadní roli však hrají investice v oblasti **Fyzické infrastruktury a zelené tranzice** (cca 118 mld. Kč) obsahuje široké spektrum opatření: od udržitelné dopravní infrastruktury, čistou mobilitu, snižování spotřeby energie a transformaci průmyslu, po renovaci budov, ochranu přírody, podporu cirkulární ekonomiky a podporu podnikových investic.

V neposlední řadě jsou také navrženy investice v oblasti **Vzdělávání a trhu práce** (cca 23 mld. Kč), která se soustředí na inovace, úpravu školních programů a modernizace služeb podpory zaměstnanosti.

Národní plán obnovy (NPO) musí již dle Nařízení zřizující Nástroj obnovy a odolnosti také projít celospolečenskou diskuzí a reagovat na hlavní společenské výzvy v ČR. Vzhledem k široké expertíze členů představuje Rada vlády pro udržitelný rozvoj vhodnou platformu pro získání názorů a připomínek k dosavadní verzi Východisek.

Na RVUR se tedy obracíme s žádostí o reflexi současného návrhu, identifikaci silných i slabých míst a zejména získání názoru odborné, občanské i podnikatelské veřejnosti. V rámci kulatého stolu bude pozornost věnována zejména oblasti Fyzické infrastruktury, jakožto nejvýznamnější z pohledu alokace i vazby k zelené transformaci, a oblasti Vzdelávání a trhu práce.

Cílem tohoto kulatého stolu je **přispět k celospolečenské diskuzi** a skrze otevřenou diskuzi **zvýšit kvalitu výsledného NPO** tak, aby jeho dopad na českou obnovu ekonomiky i společnosti byl co nejvyšší a přispěl k řešení celospolečenských výzev zelené a digitální transformace.

Na konci kulatého stolu bychom rádi uměli odpovědět na následující otázky:

Lze očekávat úspěšnou obnovu ekonomiky a posílení odolnosti? Stanovila si ČR adekvátní strukturální reformy?

Napomůže navržený způsob obnovy k řešení společenských výzev digitální a zelené transformace?

Máme pokryty všechny hlavní oblasti, které potřebují protikrizovou podporu v rámci Nástroje obnovy a odolnosti?

Má ČR další oblasti, které by obzvláště bylo vhodné pokrýt úvěrovými prostředky, které zaujmají větší část Nástroje?